

การพัฒนาหลักสูตรตามแนวทางการคิดเชิงกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมความรู้
เรื่องทางการเงินของนักศึกษาระดับปริญญาตรี*

THE DEVELOPMENT OF CURRICULUM BASED ON STRATEGIC
THINKING CONCEPT TO ENHANCE FINANCIAL LITERACY FOR
UNDERGRADUATE STUDENTS

กมลศักดิ์ วงศ์ศรีแก้ว

Kamolsak Wongsrikaew

กิตติชัย สุธาธิโนบล

Kittichai Suthasinobon

วิไลลักษณ์ ลังกา

Wilailak Langka

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Srinakharinwirot University, Thailand

E-mail: kamolsak.w@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรตามแนวทางการคิดเชิงกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องทางการเงินของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยการพัฒนหลักสูตรประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ 1) สังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนหลักสูตร ร่วมกับการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการเงินจำนวน 6 ท่าน 2) ยกร่างหลักสูตร 3) ประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบของหลักสูตรโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรการสอน การวัดประเมินผลจำนวน 5 ท่าน 4) ทดลองใช้หลักสูตร กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีจำนวน 18 คน และหาค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก ความเชื่อมั่นของแบบวัดความรู้เรื่องทางการเงิน และแบบประเมินความพึงพอใจ/ทัศนคติที่มีต่อหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นประกอบไปด้วย 1) หลักการของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร 4) หน่วยการเรียนรู้จำนวน 8 หน่วยการเรียนรู้ คือ การจัดการการเงินส่วนบุคคล การบริหารหนี้สิน การกำหนดเป้าหมายทางการเงิน การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ ตลาดการเงินและเครื่องมือทางการเงิน การลงทุนในหุ้นและการใช้ application การลงทุนในกองทุนรวมและเครื่องมือทางการเงินอื่น ๆ และขั้นตอนการลงทุน ซึ่งตรงกับแนวทางการคิดเชิงกลยุทธ์ที่มี 4 ขั้นตอน

* Received 18 June 2022; Revised 27 June 2022; Accepted 29 June 2022

5) แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) สื่อการเรียนรู้ และ 7) การวัดและประเมินผล และผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตรพบว่า มีความสอดคล้องทุกข้อ โดยมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 จำนวน 36 ข้อและ 0.80 จำนวน 1 ข้อ และค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความรู้เรื่องทางการเงิน และแบบประเมินความพึงพอใจ/ทัศนคติที่มีต่อหลักสูตรอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตร, การคิดเชิงกลยุทธ์, ความรู้เรื่องทางการเงิน

Abstract

The objectives of this research article were to develop a curriculum based on the concept of strategic thinking in order to promote financial literacy among undergraduate students. The development of a curriculum consisted of four stages: 1) synthesis of theoretical concepts related to curriculum development as well as interviews with six financial experts; 2) curriculum drafting; 3) assessing the consistency of curriculum components by five experts in instructional curriculum and assessment; and 4) curriculum trial with 18 students in the Faculty of Management Science, Dhonburi Rajabhat University, in order to examine the level of difficulty, discrimination, and reliability of the financial literacy scale and the student's satisfaction with the curriculum. According to the research results, the developed curriculum comprised seven components: 1) the principles of the curriculum; 2) the objectives of the curriculum; 3) the structure of the curriculum; 4) eight units of learning, namely personal financial management, debt management, financial goal setting, financial planning for retirement, financial markets and instruments, stock investment and how to use stock investment applications, investing in mutual funds and other financial instruments, and investment processes, that are in line with the concept of strategic thinking, which is composed of four steps. 5) the guidelines for organizing learning activities; 6) the learning materials; and 7) the measurement and evaluation. The assessment of the suitability and consistency of the curriculum components revealed that all items were suitable and consistent, with an IOC value of 1.00 for 36 items and 0.80 for 1 item. The difficulty, discrimination, and reliability of the financial literacy scale and the student's satisfaction with the curriculum were at an acceptable level.

Keywords: the development of curriculum, strategic thinking, financial literacy

บทนำ

ในปัจจุบันนี้ประเทศไทยกำลังประสบกับปัญหาที่เกิดขึ้นมากมาย เช่น ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ความเหลื่อมล้ำของโอกาส ความเหลื่อมล้ำของรายได้และทรัพย์สิน ส่งผลให้รัฐมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาประเทศในหลาย ๆ ด้าน เช่น การทำให้ประเทศหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง การแก้ไขปัญหาลูกจ้างและสร้างรายได้ให้ประชาชนให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตและเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยก็ได้ให้ความสำคัญและติดตามมาอย่างต่อเนื่อง โดยในรายงานการเงินเมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ.2562 ได้รายงานไว้ว่า หนี้ครัวเรือนในปัจจุบันอยู่ที่ประมาณร้อยละ 78 ต่อ GDP ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยของประเทศเกิดใหม่ที่ประมาณร้อยละ 40 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2562) โดยพบว่า 1) คนไทยเริ่มเป็นหนี้เร็วขึ้น และเป็นหนี้เสียตั้งแต่อายุน้อย โดยสัดส่วนของกลุ่มคนวัยเริ่มทำงานอายุ 25 - 35 ปีกว่าครึ่งมีหนี้สินจากสินเชื่ออุปโภคบริโภค และ/หรือหนี้บัตรเครดิต นับเป็นช่วงอายุที่มีสัดส่วนคนเป็นหนี้มากที่สุดและมีสัดส่วนการเป็นหนี้เสียสูงถึง 1 ใน 5 2) คนไทยเป็นหนี้มากขึ้น โดยเป็นหนี้ในช่วงอายุปลาย 20 ถึง 30 ปีและคงอยู่ในระดับสูงตลอดช่วงวัยทำงาน นอกจากนั้นยังไม่มีแนวโน้มที่หนี้จะลดลงแม้เข้าสู่วัยใกล้เกษียณ ซึ่งสะท้อนปัญหาความมั่นคงทางการเงิน 3) คนไทยมีหนี้มากขึ้น โดยมีค่ามัธยฐานของหนี้สินต่อคนเพิ่มขึ้นกว่าเท่าตัวในระยะเวลาเพียง 6 ปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 70,000 บาทต่อคนในปี 2553 มาอยู่ที่ประมาณ 150,000 บาทต่อคน ณ สิ้นปี 2559 นอกจากนี้ยังพบว่ามากกว่าร้อยละ 16 ของคนที่มีหนี้หรือประมาณ 3 ล้านคนมีหนี้ค้างชำระเกินกว่า 90 วัน ซึ่งเป็นหนี้เสียที่ต้องถูกเจ้าหน้าที่ติดตามทวงถามหรืออยู่ระหว่างกระบวนการทางกฎหมาย แสดงให้เห็นว่าคนไทยจำนวนไม่น้อยที่ติดอยู่ในวงจรหนี้ที่ส่วนหนึ่งมาจากการขาดวินัยและความรู้ทางการเงิน

นอกจากปัญหานี้สินที่กล่าวข้างต้นแล้ว ประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหาที่ต่อเนื่องในเรื่องหลักประกันรายได้ สวัสดิการและการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขยามชราภาพ เนื่องจากการที่ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ซึ่งหากยึดตามเกณฑ์ที่ว่าในสังคมใดมีสัดส่วนของจำนวนผู้สูงอายุต่อจำนวนประชากรทั้งหมดมากกว่าร้อยละ 10 สังคมนั้นจะเป็นสังคมผู้สูงอายุ ซึ่งประเทศไทยได้เริ่มต้นเป็นสังคมผู้สูงอายุตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 (วรเวช สวรรณระดา, 2552) และจากการเป็นสังคมผู้สูงอายุนี้เอง ที่ทำให้พบว่าประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหาหลักประกันด้านรายได้ยามชราภาพสำหรับทั้งผู้สูงอายุในปัจจุบันและผู้สูงอายุในอนาคต ซึ่งสาเหตุหนึ่งของปัญหาดังกล่าวมาจากการออมเงินที่ไม่เพียงพอในอดีตของผู้สูงอายุในปัจจุบันและการออมในระดับที่น้อยของผู้ที่จะเป็นผู้สูงอายุในอนาคต โดยในทางทฤษฎีได้กล่าวไว้ว่าการเปลี่ยนแปลงทางประชากรมีผลกระทบต่อหลักประกันรายได้ยามชราภาพเนื่องจากประชาชนจะมีรายได้มากกว่าค่าใช้จ่ายในการบริโภคและเก็บส่วนเกินดังกล่าวในรูปเงินออม ซึ่งจะนำมาใช้ในตอนเข้าสู่วัยสูงอายุที่อาจจะไม่ทำงานหรือทำงานได้น้อยลง (วรเวช สวรรณระดา, 2557) แต่จากรายงานโครงการศึกษาด้านโครงสร้างเศรษฐกิจไทยที่มีนัยต่อการดำเนิน

นโยบายที่ระบุว่าในปี พ.ศ. 2557 อัตราการออมของคนไทยลดลงเหลือเพียงร้อยละ 8 จากร้อยละ 17 ในปี พ.ศ. 2533 โดยประเด็นที่น่ากังวลคือ คนไทยจำนวนมากยังไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องออมเงินเพื่อวัยเกษียณ ซึ่งจากการสำรวจเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือนในปี พ.ศ. 2557 พบว่าเพียง 1 ใน 4 ของคนไทยสามารถออมได้ในระดับที่ตั้งใจไว้สำหรับการเกษียณอายุ ในขณะที่ร้อยละ 34 กำลังดำเนินการตามแผนการออมที่มีอยู่ และร้อยละ 41 ยังไม่มีแผนการออมอย่างเป็นรูปธรรมหรือกำลังอยู่ในช่วงเริ่มต้นของการวางแผนการออม (จารย์ ปิ่นทอง และคณะ, 2561)

ในปี 2559 ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ทำการสำรวจทักษะทางการเงินของคนไทย เนื่องจากธนาคารแห่งประเทศไทยตระหนักถึงปัญหาทางการเงินที่เกิดขึ้นกับประชาชน โดยใช้แนวทางการสำรวจทักษะทางการเงินของ The Organization for Economic Co-Operation and Development (OECD) และดำเนินการร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งครอบคลุมกลุ่มตัวอย่าง 10,876 รายทั้งในเขตและนอกเขตเทศบาลจากทุกจังหวัดทั่วประเทศ โดยผลการสำรวจพบว่า จุดอ่อนของคนไทยในด้านความรู้ทางการเงินเป็นเรื่องของ การคำนวณดอกเบี้ยเงินฝากทบต้น และการกระจายความเสี่ยงในการลงทุน นอกจากนั้นยังพบว่าคนไทยไม่เข้าใจเรื่องการคำนวณดอกเบี้ยสินเชื่อ ความเสี่ยงและผลตอบแทน นิยามของเงินเฟ้อและผลกระทบ โดยคะแนนเฉลี่ยในด้านนี้น้อยกว่าค่าเฉลี่ยของ 30 ประเทศที่เข้าร่วมโครงการสำรวจทักษะทางการเงินกับ OECD ซึ่งอาจจะส่งผลให้คนไทยวางแผนการเงินเพื่อยามเกษียณได้ไม่เหมาะสม และในส่วนของพฤติกรรมการเงินของคนไทยที่ถึงแม้ว่าจะมีคะแนนเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกับ 30 ประเทศที่เข้าร่วมโครงการสำรวจทักษะทางการเงิน แต่ก็พบว่ามีคนไทยวางแผนเก็บออมเพื่อยามชราและสามารถทำได้ตามแผนที่วางไว้เพียงร้อยละ 14.2 นอกจากนี้ยังมีคนไทยที่ไม่ทราบหรือไม่แน่ใจว่าตนเองมีเงินออมเพื่อฉุกเฉินพอหรือไม่ถึงร้อยละ 32.2 และมีคนไทยอีกร้อยละ 37.3 ที่มีเงินออมเพื่อฉุกเฉินรองรับการใช้จ่ายไม่ถึง 3 เดือน ในขณะที่การสำรวจทัศนคติทางการเงินพบว่า ทัศนคติที่คนไทยด้อยที่สุดคือ นิยมความสุขในการใช้เงินมากกว่าการออมเพื่ออนาคต (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2559)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินของบริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติ ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับข้อผิดพลาดทางการเงินในช่วงวัยเริ่มต้นของชีวิตการทำงาน (อายุระหว่าง 20 ถึง 29 ปี) ว่าเป็นวัยที่เพิ่งออกมามีประสบการณ์นอกมหาวิทยาลัย ซึ่งส่วนใหญ่จะเลือกใช้ชีวิตในแบบที่ตัวเองต้องการ โดยคิดว่าเรื่องของการใช้จ่ายและการวางแผนเกษียณเป็นเรื่องที่ยังไม่ต้องรีบทำ และสามารถผลักดันออกไปก่อนได้ ทำให้ประชากรวัยนี้ใช้ชีวิตเพลิดเพลินไปกับการตอบสนองความต้องการของตัวเองและใช้เงินเพื่อให้ได้สิ่งที่ปรารถนา ทำให้มีคนในวัยนี้มีปัญหาทางการเงินเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเช่น 1) ไม่มีเงินเก็บเพื่อใช้ในยามฉุกเฉิน เนื่องจากไม่ได้มองว่าการมีเงินเก็บเป็นเรื่องสำคัญ หรือค่าตอบแทนในการทำงานในระยะแรกยังไม่สูงพอ ประกอบกับยังต้องใช้เงินในการเรียนรู้ทักษะอื่น ๆ เพิ่ม ทำให้ไม่สามารถเก็บเงินได้ 2) ไม่มีการวางแผนทาง

การเงิน เช่น การทำบัญชีรายรับจ่ายเพื่อเสริมสร้างวินัยทางการเงิน และ 3) มีการใช้จ่ายเงินเกินตัว เนื่องจากเป็นวัยที่สนุกกับการใช้เงินตอบสนองความต้องการของตัวเองด้วยการซื้อสินค้าใหม่ ๆ หรือการท่องเที่ยวในสถานที่ต่าง ๆ จนเป็นปัญหาการเป็นหนี้ตั้งแต่อายุน้อย (บริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติ, 2561)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าความรู้เรื่องทางการเงินเป็นสิ่งควรพัฒนาให้เกิดในระบบการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่กำลังจะกลายเป็นผู้ใหญ่และแรงงานที่สำคัญของประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับการสำรวจทั่วประเทศของมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลังในปี 2556 ที่พบว่า ประชาชน 3 กลุ่ม ที่มีระดับความรู้ทางการเงินในขั้นวิกฤติ และควรได้รับการช่วยเหลือเร่งด่วน คือ กลุ่มนักเรียน นักศึกษาที่ยังไม่สามารถหารายได้ แต่มีการใช้จ่ายสูงมาก และมีระดับหนี้สูงจนน่าตกใจ ตามมาด้วยกลุ่มอาชีพอิสระรายได้ต่ำ และกลุ่มเกษตรกร โดยกลุ่มนักเรียนนักศึกษาซึ่งปัจจุบันคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17 - 18 ของประชากรทั้งหมดหรือมีจำนวนประมาณ 12 ล้านคนมีคะแนนความรู้เรื่องทางการเงินอยู่ในระดับต่ำ และมักประสบปัญหาทางการเงินเนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจ และด้วยวัฒนธรรมที่ส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการบริโภคนิยม ในขณะที่กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการพัฒนาความรู้ความสามารถในการให้ความรู้ทางการเงิน แต่ก็ยังไม่มีโครงการให้ความรู้เรื่องทางการเงินที่ครบถ้วนสมบูรณ์แต่อย่างใด (สถาบันคีนันแห่งเอเชีย, 2558) ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องทางการเงินของนักศึกษาระดับปริญญาตรี อันประกอบด้วยความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงินจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเนื่องจาก จะทำให้นักศึกษาที่กำลังจะเป็นผู้ใหญ่และแรงงานสำคัญของประเทศที่ยังขาดความรู้เรื่องทางการเงินสามารถที่จะเตรียมความพร้อมในการรับมือกับปัญหาทางการเงินต่าง ๆ ที่จะประสบเมื่อเข้าสู่การทำงาน รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อยามเกษียณอายุตั้งแต่เริ่มต้นการทำงาน อันจะนำไปสู่เสถียรภาพทางการคลังที่ดีของประเทศอีกด้วย

การที่จะส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นผู้รู้เรื่องทางการเงินอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องส่งเสริมให้คิดเชิงกลยุทธ์เป็น เนื่องจากการคิดเชิงกลยุทธ์เกี่ยวข้องกับวิธีการคิดที่มีลักษณะเฉพาะและชัดเจน เป็นกระบวนการสังเคราะห์และใช้ประโยชน์จากสัญชาตญาณและความคิดสร้างสรรค์ ผลลัพธ์ของการคิดเชิงกลยุทธ์มีลักษณะเป็นความรู้และความสามารถเฉพาะตัว ในการสร้างสรรค์แนวทางปฏิบัติงานเพื่อให้นักศึกษามีความรู้เรื่องทางการเงินที่ดี นอกจากนั้นแล้วการคิดเชิงกลยุทธ์เป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้ เป็นทักษะที่ฝึกฝนได้ โดยการคิดเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วยความคิดในหลายทักษะ ตั้งแต่การคิดเชิงวิเคราะห์ การคิดเชิงตัวเลข การคิดเชิงสะท้อน การคิดเชิงทำนาย การคิดเชิงจินตนาการ การคิดเชิงมโนภาพ การคิดเชิงสร้างสรรค์ การคิดเชิงวิพากษ์ การคิดเชิงความรู้สึก การคิดเชิงจริยธรรม การคิดเชิงปฏิบัติ การคิดเชิงการเมือง (สืวงศ์ กาพวงค์, 2559) ซึ่งถ้านำมาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาหลักสูตร จะทำให้นักศึกษามีความรู้เรื่องทางการเงินที่ถูกต้อง

จากภูมิหลังที่ได้กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมความรู้เรื่องทางการเงินโดยการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดการคิดเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาให้นักศึกษาในระดับปริญญาตรีซึ่งเป็นช่วงวัยที่สามารถพัฒนาความรู้พฤติกรรม และทัศนคติทางการเงินที่ดีขึ้นเพื่อที่จะเป็นทุนมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดการคิดเชิงกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องทางการเงินของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดการคิดเชิงกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องทางการเงินของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยผู้วิจัยเชิญผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจงอย่างมีจุดมุ่งหมาย (Purposive Sampling) ดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินจำนวน 6 ท่าน โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาได้แก่ เป็นอาจารย์ผู้สอนระดับปริญญาตรีทางด้านการการเงิน หรือพนักงานที่ทำงานในสถาบันการเงิน บริษัทประกัน หรือผู้ที่มีประสบการณ์ในการลงทุนในหุ้นสามัญ กองทุนรวม หรือเครื่องมือทางการเงินประเภทอื่น ๆ ที่มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปเพื่อให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบที่สำคัญของความรู้เรื่องทางการเงิน

2. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรการสอน การวัดและประเมินผล หรือการสอนวิชาทางการเงิน จำนวน 5 ท่าน โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาได้แก่ เป็นอาจารย์ผู้สอนระดับปริญญาตรีทางด้านหลักสูตรและการสอน การวัดและประเมินผล หรือการสอนวิชาทางการเงินที่มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป เพื่อเป็นผู้ประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการดำเนินการวิจัยอย่างเป็นระบบ 4 ขั้นตอนดังนี้

1. สังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความรู้เรื่องทางการเงิน โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อสรุปเป็นสาระสำคัญของแนวคิดพื้นฐาน แล้วนำสาระที่สรุปได้ไปสัมภาษณ์กับผู้เชี่ยวชาญทางด้านการการเงิน 6 ท่านเพื่อสรุปเป็นองค์ประกอบของความรู้เรื่องทางการเงิน เพื่อที่จะนำไปใช้ในการยกร่างหลักสูตร

2. ยกร่างหลักสูตรเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องทางการเงิน โดยผู้วิจัยได้นำสาระสำคัญจากแนวคิดทฤษฎี และองค์ประกอบของความรู้เรื่องทางการเงินจากขั้นตอนที่ 1 มาบูรณาการร่วมกับแนวคิดการพัฒนาหลักสูตร และการคิดเชิงกลยุทธ์ โดยมีองค์ประกอบของหลักสูตรได้แก่ หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร

หน่วยการเรียนรู้ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และแผนการจัดการเรียนรู้

3. นำส่งร่างหลักสูตรไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิหลักสูตรการสอน การวัดและประเมินผล หรือการสอนวิชาทางการเงิน ทั้ง 5 ท่านประเมินความสอดคล้องและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณภาพของร่างหลักสูตรด้วยวิธีการสัมภาษณ์

4. ทดลองใช้หลักสูตร กับกลุ่มตัวอย่างที่ใกล้เคียงกับกลุ่มทดลองซึ่งเป็นนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีจำนวน 18 คนที่ลงทะเบียนเรียนในวิชาเศรษฐกิจเพื่อชีวิตในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 แล้วดำเนินการหาความยาก ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความรู้เรื่องทางการเงินและแบบประเมินความพึงพอใจ/ทัศนคติที่มีต่อหลักสูตร เพื่อที่จะปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้สมบูรณ์และพร้อมที่จะใช้ทดลองกับกลุ่มทดลองในลำดับต่อไป

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนได้แก่ หลักสูตรเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องทางการเงินของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิ และค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่นขององค์ประกอบหลักสูตรโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. หลักสูตรตามแนวคิดการคิดเชิงกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องทางการเงินของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ผ่านการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความรู้เรื่องทางการเงิน และแนวคิดการคิดเชิงกลยุทธ์มีรายละเอียดดังนี้

1.1. หลักการของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมี 4 ประการได้แก่

1.1.1 เป็นหลักสูตรเสริมในรายวิชาศึกษาทั่วไปที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการจัดการการเงินส่วนบุคคล

1.1.2 เป็นหลักสูตรที่มุ่งส่งเสริมความรู้เรื่องทางการเงิน อันประกอบไปด้วยความรู้ทางการเงิน ทัศนคติทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงินให้กับผู้เรียน

1.1.3 เป็นหลักสูตรที่ใช้ขั้นตอนของการคิดเชิงกลยุทธ์เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนคือ ผู้เรียนมีความรู้เรื่องทางการเงินที่มีองค์ประกอบคือ ความรู้ทางการเงิน ทัศนคติทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงินที่ดีขึ้น

1.3 โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตรประกอบด้วย การจัดการการเงินส่วนบุคคล การบริหารหนี้สิน การกำหนดเป้าหมายทางการเงิน การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ ตลาด

การเงินและเครื่องมือทางการเงิน การลงทุนในหุ้นและการทดลองลงทุนด้วย Application การลงทุนในกองทุนรวมและเครื่องมือทางการเงินอื่น ๆ และขั้นตอนการลงทุน

1.4 หน่วยการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และหลักการตามแนวคิดเชิงกลยุทธ์ แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ หลักการตามแนวคิดเชิงกลยุทธ์

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	หลักการตามแนวคิดเชิงกลยุทธ์
1. การจัดการการเงินส่วนบุคคล	1. ความหมายของการจัดการการเงินส่วนบุคคล 2. หลักการของการวางแผนการเงินส่วนบุคคล 3. การตรวจสอบสถานะทางการเงินด้วยการทำงานทางการเงิน 4. การวิเคราะห์สมรรถนะทางการเงิน	1. เข้าใจความหมายและหลักการของการจัดการการเงินส่วนบุคคล 2. สามารถตรวจสอบสถานะทางการเงินด้วยการจัดทำงบการเงิน 3. สามารถวิเคราะห์สมรรถนะทางการเงิน 4. มีทัศนคติที่ดีต่อการประเมินสถานะทางการเงินของตนเอง	ขั้น 1: ประเมินสถานการณ์หรือสถานภาพตัวเองได้
2. การบริหารหนี้สิน	1. สถานการณ์การเป็นหนี้ของคนไทย 2. หลักการสำคัญที่ควรรู้ก่อนการเป็นหนี้ 3. การจัดการหนี้เพื่อให้มีเงินเหลือ 4. วิธีปลดหนี้	1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเป็นหนี้ 2. เพื่อให้ผู้เรียนมีทัศนคติและแนวโน้มพฤติกรรมที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเป็นหนี้	ขั้น 1: ประเมินสถานการณ์หรือสถานภาพตัวเองได้
3. การกำหนดเป้าหมายทางการเงิน	1. การกำหนดเป้าหมายทางการเงิน 2. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเป้าหมายทางการเงิน 3. หลัก SMART กับการจัดเป้าหมายที่ดี 4. ขั้นตอนของการกำหนดเป้าหมายทางการเงิน 5. การคุ้มครองเป้าหมายทางการเงิน ด้วยการทำประกันภัย	1. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจภาวะเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการกำหนดเป้าหมายทางการเงิน 2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถกำหนดเป้าหมายทางการเงินของตนเองได้ 3. เพื่อให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีกับการกำหนดเป้าหมายทางการเงินของตนเอง 4. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถคิดคำนวณดอกเบี้ยเงินฝากและรู้ถึงประโยชน์ของดอกเบี้ยทบต้น 5. เพื่อให้ผู้เรียนรู้ถึงประโยชน์ของการออมเงินและมีทัศนคติที่ดีกับการออม 6. เพื่อให้ผู้เรียนมีแนวโน้มและพฤติกรรมออมที่ถูกต้อง 7. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการคุ้มครองเป้าหมายทางการเงินด้วยการประกันแบบต่าง ๆ	ขั้น 2: กำหนดเป้าหมายทางการเงินของตนเองได้

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	หลักการตามแนวคิดเชิงกลยุทธ์
4. การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ	1. การคำนวณงบประมาณที่จะใช้หลังเกษียณอายุโดยคำนึงถึงเงินเพื่อ 2. การใช้ application ez calculator ในการคำนวณค่าเงินในอนาคต 3. การคำนวณผลตอบแทนจากเครื่องมือทางการเงินต่าง ๆ 4. การวางแผนการเงินและการปรับเปลี่ยนแผนเพื่อบรรลุเป้าหมายการเก็บเงินเพื่อการเกษียณ	1. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณได้ 2. เพื่อให้ผู้เรียนมีแนวโน้มพฤติกรรมและทัศนคติที่ดีกับการวางแผนการเงินเพื่อใช้ในอนาคต 3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถคำนวณค่าเงินในอนาคต และนำไปใช้ในการวางแผนได้ 4. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจอิทธิพลของภาวะเงินเฟ้อที่มีต่อการวางแผนการเงินในอนาคต 5. เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้เรื่องการวางแผนไปประยุกต์ใช้ในอนาคตแม้สถานการณ์ชีวิตจะเปลี่ยนแปลงไป	ขั้น 2: กำหนดเป้าหมายทางการเงินของตนเองได้
5. ตลาดการเงินและเครื่องมือทางการเงิน	1. สาเหตุที่ต้องมีการลงทุน 2. ผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการลงทุน 3. ตลาดการเงินและเครื่องมือทางการเงิน	1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความสำคัญและประโยชน์ของการลงทุน 2. เพื่อให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีและตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการลงทุน 3. เพื่อให้ผู้เรียนรู้และเข้าใจเรื่องตลาดการเงินและเครื่องมือทางการเงินในตลาดการเงิน	ขั้น 3: รู้จักทางเลือกในการไปสู่เป้าหมาย
6. การลงทุนในหุ้น และการทดลองลงทุนด้วย application	1. หลักการลงทุนในหุ้น 2. อุตสาหกรรมเป้าหมาย S-Curve 3. การศึกษาข้อมูลบริษัทต่าง ๆ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ 4. การวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานและปัจจัยทางเทคนิคก่อนการลงทุนในหุ้น 5. การใช้ application click2win	1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจขั้นตอนในการลงทุนในหุ้น 2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องบริษัทต่าง ๆ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ 3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถทดลองลงทุนในหุ้นด้วย application ได้ 4. เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้เรื่องขั้นตอนการลงทุนในหุ้นไปประยุกต์กับการวางแผนทางการเงินของตนเอง 5. เพื่อให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเลือกลงทุนในหุ้น	ขั้น 3: รู้จักทางเลือกในการไปสู่เป้าหมาย
7. การลงทุนในกองทุนรวมและเครื่องมือทางการเงินอื่น ๆ	1. ประเภทของกองทุนรวม 2. ผลตอบแทน และข้อดีของการลงทุนในกองทุนรวม 3. การลงทุนใน crypto currency อสังหาริมทรัพย์ และทองคำ	1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องประเภท ผลตอบแทน และข้อดีของการลงทุนในกองทุนรวม 2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจขั้นตอนในการลงทุนในกองทุนรวมและเครื่องมือทางการเงินอื่น ๆ	ขั้น 3: รู้จักทางเลือกในการไปสู่เป้าหมาย

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	หลักการตามแนวคิดเชิงกลยุทธ์
8. ขั้นตอนการลงทุน	1. ขั้นตอนของการลงทุน 2. การนำความรู้เรื่องการลงทุนไปประยุกต์ใช้กับการวางแผนทางการเงิน (พีรามิดทางการเงิน)	3. เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้เรื่องขั้นตอนการลงทุนไปประยุกต์กับการวางแผนทางการเงินของตนเอง 4. เพื่อให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการลงทุนในกองทุนรวมและเครื่องมือทางการเงินอื่น ๆ 1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องขั้นตอนของการลงทุน 2. เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้เรื่องขั้นตอนการลงทุนไปประยุกต์กับการวางแผนทางการเงินของตนเอง 3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนทางการเงินในภาพรวมตลอดช่วงการใช้ชีวิตได้ 4. มีทัศนคติที่ดีต่อการวางแผนทางการเงินของตนเองในภาพรวมตลอดช่วงการใช้ชีวิต	ขั้น 4: ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมกับตนเอง

1.5 แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การจัดการการเงินส่วนบุคคล ประกอบไปด้วยขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป โดยในขั้นสอนนั้นมีการใช้รูปแบบการเรียนการสอนเหตุและผล (The cause and effect instructional model) ร่วมกับการสอนโดยการใช้กรณีตัวอย่าง การตั้งคำถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจและรู้วิธีประเมินสถานะการเงินตนเองได้ ตามแนวคิดการคิดเชิงกลยุทธ์ขั้นที่ 1 แล้วให้ผู้เรียนทำใบงาน 2 ฉบับและทำแบบประเมินดังนี้

1. ใบงานที่ 1 การทำงานการเงิน
2. ใบงานที่ 2 การวิเคราะห์สมรรถภาพทางการเงิน
3. แบบประเมินทัศนคติของผู้เรียนในด้านสถานะทางการเงิน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การบริหารหนี้สิน ประกอบไปด้วยขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป โดยในขั้นสอนนั้นมีการใช้รูปแบบการเรียนการสอนเหตุและผล (The cause and effect instructional model) ร่วมกับการสอนโดยการใช้กรณีตัวอย่าง การตั้งคำถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แล้วให้ผู้เรียนทำใบงาน 1 ฉบับและทำแบบประเมินดังนี้

1. ใบงานที่ 1 ตารางสาเหตุและผล (Cause and Effect Table)
2. แบบประเมินทัศนคติและแนวโน้มพฤติกรรมของผู้เรียนในด้าน

สถานการณ์เป็นหนี้ของตนเอง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การกำหนดเป้าหมายทางการเงิน ประกอบไปด้วยขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป โดยในขั้นสอนนั้นมีการอธิบาย การยกตัวอย่าง การแบ่งกลุ่มเพื่อร่วมกันสรุปประเด็น การตั้งคำถาม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการร่วมกันอภิปราย แล้วให้ผู้เรียนทำใบงาน 2 ฉบับและทำแบบประเมินดังนี้

1. ใบงานที่ 1 การคิดดอกเบี้ย ดอกเบี้ยทบต้น เงินรวม
2. ใบงานที่ 2 หลักการ SMART กับการตั้งเป้าหมายทางการเงิน
3. แบบประเมินทัศนคติและแนวโน้มพฤติกรรมของผู้เรียนในด้าน

การกำหนดเป้าหมายทางการเงินของตนเอง (ด้วยการออม การทำประกันภัย)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ ประกอบไปด้วยขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป โดยในขั้นสอนนั้นมีการใช้การสนทนาประกอบการซักถาม การยกตัวอย่างเปรียบเทียบ การอธิบาย การแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม การตั้งคำถาม การให้ผู้เรียนทดลองคำนวณและจินตนาการคำตอบ การให้ผู้เรียนได้อภิปราย และการร่วมกันสรุปแล้วให้ผู้เรียนทำใบงาน 2 ฉบับและทำแบบประเมินดังนี้

1. ใบงานที่ 1 การคำนวณค่าเงินในอนาคต
2. ใบงานที่ 2 การคำนวณผลตอบแทนจากเครื่องมือทางการเงินต่าง ๆ
3. แบบประเมินทัศนคติและแนวโน้มพฤติกรรมกับการวางแผน

การเงินเพื่อใช้ในอนาคต

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ตลาดการเงินและเครื่องมือทางการเงิน ประกอบไปด้วยขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป โดยในขั้นสอนนั้นมีการใช้การร่วมสนทนาประกอบการซักถาม การสุ่มถามผู้เรียน การอธิบาย การตั้งคำถาม การใช้ Application การร่วมกันสรุป แล้วให้ผู้เรียนทำใบงาน 2 ฉบับและทำแบบประเมินดังนี้

1. ใบงานที่ 1 ความสำคัญและประโยชน์ของการลงทุน
2. ใบงานที่ 2 ตลาดการเงิน
3. แบบประเมินทัศนคติและความตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจ

เกิดขึ้นจากการลงทุน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 การลงทุนในหุ้นและการทดลองลงทุนด้วย application ประกอบไปด้วยขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป โดยในขั้นสอนนั้นมีการใช้การทบทวนเนื้อหา การอธิบาย การตั้งคำถาม การเข้าเว็บไซต์ การร่วมกันสรุป การฝึกการวิเคราะห์ การใช้ application แล้วให้ผู้เรียนทำใบงาน 2 ฉบับและทำแบบประเมินดังนี้

1. ใบงานที่ 1 การลงทุนในหุ้น
2. ใบงานที่ 2 เล่นหุ้นโดยใช้โปรแกรม Application Click2Win
3. แบบประเมินทัศนคติและแนวโน้มพฤติกรรมที่ดีต่อการเลือก

ลงทุนในหุ้น

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 การลงทุนในกองทุนรวมและเครื่องมือทางการเงินอื่น ๆ ประกอบไปด้วยขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป โดยในขั้นสอนนั้นมีการใช้การทบทวนบทเรียน การอธิบาย การแบ่งกลุ่มผู้เรียน การนำเสนอหน้าชั้นเรียน การใช้ Application การประเมินตนเอง การดูคลิปข่าว และการร่วมกันสรุป แล้วให้ผู้เรียนทำใบงาน 2 ฉบับและทำแบบประเมินดังนี้

1. ใบงานที่ 1 สรุปประเภทของกองทุนรวม
2. ใบงานที่ 2 การลงทุนในกองทุนรวมและเครื่องมือทางการเงินอื่น ๆ
3. แบบประเมินทัศนคติที่ดีต่อการลงทุนในกองทุนรวมและเครื่องมือ

ทางการเงินอื่น ๆ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 ขั้นตอนการลงทุน ประกอบไปด้วยขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป โดยในขั้นสอนนั้นมีการใช้การเฉลยคำตอบ การอธิบาย การยกตัวอย่างของผู้เรียนแต่ละคน การทดสอบความเสี่ยงผ่านเว็บไซต์ การตั้งคำถาม การร่วมกันอภิปราย การคำนวณไปพร้อม ๆ กัน แล้วให้ผู้เรียนทำใบงาน 3 ฉบับและทำแบบประเมินดังนี้

1. ใบงานที่ 1 การลงทุนกับการวางแผนทางการเงินของตนเอง
2. ใบงานที่ 2 พีรามิดทางการเงินในภาพรวมของกลุ่ม
3. ใบงานที่ 3 ความผันและพีรามิดทางการเงินของตนเอง
4. แบบประเมินทัศนคติที่ดีต่อการวางแผนทางการเงินของตนเองใน

ภาพรวม

1.6 สื่อการเรียนรู้

เนื่องจากการพัฒนาความรู้เรื่องทางการเงินโดยใช้แนวคิดการคิดเชิงกลยุทธ์นั้นต้องทำให้ผู้เรียนผ่านขั้นตอนของ 4 ขั้นได้แก่ 1) ประเมินสถานการณ์หรือสถานภาพตัวเองได้ 2) กำหนดเป้าหมายทางการเงินของตนเองได้ 3) รู้จักทางเลือกในการไปสู่เป้าหมาย และ 4) ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมกับตนเอง การเลือกสื่อการเรียนรู้จึงต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละหน่วยและสามารถทำให้ผู้เรียนคิดไปตามขั้นตอนการคิดเชิงกลยุทธ์ด้วย สื่อการเรียนรู้จึงประกอบไปด้วย เอกสารประกอบการเรียนรู้ กรณีตัวอย่าง เว็บไซต์ Application ที่ใช้ในการคำนวณ (Ez Calculator) Application ที่ใช้ในการทดลองซื้อขายหุ้น (Click2win)

1.7 การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลในหลักสูตรส่งเสริมความรู้เรื่องทางการเงินตามแนวคิดการคิดเชิงกลยุทธ์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบไปด้วยการวัดและประเมินใน 3 ช่วงดังนี้

1. การวัดและประเมินผลก่อนเรียน คือ การวัดและประเมินผลด้วยแบบวัดความรู้เรื่องทางการเงินซึ่งประกอบด้วยแบบวัดความรู้ทางการเงิน แบบวัดทัศนคติทางการเงิน และแบบวัดพฤติกรรมทางการเงิน

2. การวัดและประเมินผลระหว่างเรียน คือ การวัดด้วยใบงาน และแบบวัดพฤติกรรมและทัศนคติทางการเงิน

3. การวัดและประเมินผลหลังเรียน คือ การวัดและประเมินผลด้วยแบบวัดความรู้เรื่องทางการเงินซึ่งประกอบด้วยแบบวัดความรู้ทางการเงิน แบบวัดทัศนคติทางการเงิน และแบบวัดพฤติกรรมทางการเงิน และแบบวัดความพึงพอใจจากการเรียนในหลักสูตรส่งเสริมความรู้ทางการเงินตามแนวคิดการคิดเชิงกลยุทธ์

2. คำดัชนีความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน มีรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

รายการประเมิน	ค่า IOC	ผลการประเมิน
1. หลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม	1.00	เหมาะสม
2. หลักการของหลักสูตรมีความเหมาะสม	1.00	เหมาะสม
3. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสม	1.00	เหมาะสม
4. โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสม	1.00	เหมาะสม
5. หน่วยการเรียนรู้มีความเหมาะสม	1.00	เหมาะสม
6. แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม	1.00	เหมาะสม
7. สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสม	1.00	เหมาะสม
8. การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม	1.00	เหมาะสม
9. ความเป็นมาของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับหลักการของหลักสูตร	1.00	สอดคล้อง
10. ความเป็นมาของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	0.80	สอดคล้อง
11. ความเป็นมาของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับโครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร	1.00	สอดคล้อง
12. ความเป็นมาของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้	1.00	สอดคล้อง
13. ความเป็นมาของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	1.00	สอดคล้อง
14. ความเป็นมาของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับสื่อการเรียนรู้	1.00	สอดคล้อง
15. ความเป็นมาของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	1.00	สอดคล้อง
16. หลักการของหลักสูตรสอดคล้องกับลักษณะของตัวแปรตาม	1.00	สอดคล้อง
17. หลักการของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	1.00	สอดคล้อง
18. หลักการของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับโครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร	1.00	สอดคล้อง
19. หลักการของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้	1.00	สอดคล้อง
20. หลักการของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	1.00	สอดคล้อง

รายการประเมิน	ค่า IOC	ผลการ ประเมิน
21. หลักการของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับสื่อการเรียนรู้	1.00	สอดคล้อง
22. หลักการของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	1.00	สอดคล้อง
23. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับโครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร	1.00	สอดคล้อง
24. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้	1.00	สอดคล้อง
25. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	1.00	สอดคล้อง
26. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับสื่อการเรียนรู้	1.00	สอดคล้อง
27. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	1.00	สอดคล้อง
28. โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้	1.00	สอดคล้อง
29. โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	1.00	สอดคล้อง
30. โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับสื่อการเรียนรู้	1.00	สอดคล้อง
31. โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	1.00	สอดคล้อง
32. หน่วยการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	1.00	สอดคล้อง
33. หน่วยการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับสื่อการเรียนรู้	1.00	สอดคล้อง
34. หน่วยการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	1.00	สอดคล้อง
35. แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับสื่อการเรียนรู้	1.00	สอดคล้อง
36. แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	1.00	สอดคล้อง
37. สื่อการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	1.00	สอดคล้อง

จากตารางแสดงผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น พบว่าทุกรายการประเมินองค์ประกอบของหลักสูตรมีความสอดคล้องซึ่งกันและกันได้แก่ ความเป็นมาของหลักสูตร หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

3. ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นขององค์ประกอบหลักสูตร

3.1 ค่าความยากของแบบวัดความรู้ทางการเงินอยู่ที่ 0.20 - 0.75 และค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดความรู้ทางการเงินอยู่ที่ 0.20 - 0.90 แสดงให้เห็นว่าแบบวัดความรู้ทางการเงินสามารถนำไปใช้ประกอบหลักสูตรได้

3.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความพึงพอใจ/ทัศนคติที่มีต่อหลักสูตรมีค่าเท่ากับ 0.973 แสดงให้เห็นว่าแบบประเมินความพึงพอใจ/ทัศนคติที่มีต่อหลักสูตรสามารถนำไปใช้ประกอบหลักสูตรได้

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีรายละเอียดได้แก่ 1) หลักการของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร 4) หน่วยการเรียนรู้ สารการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ 5) แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) สื่อการเรียนรู้และ 7) การวัดและประเมินผล ซึ่งใกล้เคียงกับแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของ กานต์วี บุญญานุสิทธิ์ ที่อธิบายไว้ว่ารายละเอียดของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นประกอบไปด้วย ข้อมูลพื้นฐาน หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร คำอธิบายหัวเรื่อง แนวทางการประเมินผล การเรียน (กานต์วี บุญญานุสิทธิ์, 2559)

2. ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตรพบ มีความสอดคล้องทุกข้อโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 จำนวน 36 ข้อและ 0.80 จำนวน 1 ข้อ แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมที่จะนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาให้มีความรู้เรื่องทางการเงินได้จริง ตามที่ กิตติศักดิ์ ลักษณะ ที่ได้ระบุถึงเกณฑ์การประเมินว่าถ้าความสอดคล้องมีค่าตั้งแต่ 0.60 - 1.00 ถือว่ามีความเหมาะสมในกรณีที่ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินจำนวน 5 ท่าน (กิตติศักดิ์ ลักษณะ, 2554)

3. ผลการประเมินหลังการทดลองใช้หลักสูตรพบว่า ค่าความยากของแบบวัดความรู้ทางการเงินที่ใช้ประกอบการใช้หลักสูตรอยู่ที่ 0.20 - 0.75 ซึ่งเป็นค่าความยากที่เหมาะสม และค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดความรู้ทางการเงินอยู่ที่ 0.20 - 0.90 ซึ่งเป็นค่าอำนาจจำแนกที่เหมาะสม ตามที่ ศิริชัย กาญจนวาสีได้อธิบายไว้ว่า ถ้าค่าความยากของข้อสอบมีค่าระหว่าง 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบมีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป จะถือว่าข้อสอบข้อนั้นอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556)

4. ผลการคำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความพึงพอใจ/ทัศนคติที่มีต่อหลักสูตรมีค่าเท่ากับ 0.973 แสดงให้เห็นว่าแบบประเมินความพึงพอใจ/ทัศนคติที่มีต่อหลักสูตรสามารถนำไปใช้ประกอบหลักสูตรได้ ตามที่ ศิริชัย กาญจนวาสี อธิบายไว้ว่าค่าความเชื่อมั่นควรมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.50 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากผลการพัฒนาหลักสูตรสรุปได้ 3 ประเด็นดังนี้ 1) หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบสำคัญตามหลักการพัฒนาโดยมีองค์ประกอบสำคัญ 7 องค์ประกอบคือ หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ สารการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล 2) ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตร พบว่ามีสอดคล้องทุกข้อ โดยมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 จำนวน 36 ข้อและ 0.80 จำนวน 1 ข้อ และ

3) ผลการประเมินหลังการทดลองใช้หลักสูตรพบว่า ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และ ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความรู้ทางการเงิน และแบบประเมินความพึงพอใจ/ทัศนคติที่มีต่อหลักสูตร อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมสามารถนำไปใช้ประกอบหลักสูตรได้ โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการหลักสูตรไปใช้คือ 2.1) ผู้สอนควรทำความเข้าใจและศึกษารายละเอียดหลักสูตรเพื่อให้การใช้หลักสูตรมีประสิทธิภาพมากที่สุด 2.2) ผู้สอนควรนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น ไปใช้ในการส่งเสริมความรู้เรื่องทางการเงินเพื่อยืนยันว่าหลักสูตรมีประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนหรือไม่ 2.3) ผู้สอนอาจพัฒนารายวิชาศึกษาทั่วไปหรือรายวิชาเลือกเสรีโดยการนำรายละเอียดองค์ประกอบของหลักสูตรนี้ไปบูรณาการเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในรายวิชาดังกล่าวที่จะสามารถส่งเสริมความรู้เรื่องทางการเงินให้กับนักศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กานต์รวี บุญญานุกูลสิทธิ์. (2559). ประสบการณ์การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กิตติศักดิ์ ลักษณะ. (2554). การพัฒนาหลักสูตรสันติศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้โดยเน้นทีมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. ใน ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จารีย์ ปิ่นทอง และคณะ. (2561). รายงานการศึกษาด้านโครงสร้างเศรษฐกิจไทยที่มีนัยต่อการดำเนินนโยบายสังคมสูงวัยกับความท้าทายของตลาดแรงงานไทย. เรียกใช้เมื่อ 3 มกราคม 2565 จาก www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/EconomicConditions/AAA/AgePeriodCohort.pdf.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2559). รายงานผลการสำรวจทักษะทางการเงินของไทยปี 2559. เรียกใช้เมื่อ 3 มกราคม 2565 จาก https://www.bot.or.th/Thai/AboutBOT/Activities/Documents/Article_23Aug2018_1.pdf.
- _____. (2562). รายงานนโยบายการเงินเดือนมีนาคม 2562. เรียกใช้เมื่อ 3 มกราคม 2565 จาก https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/MonetPolicyComittee/MPR/DocLib/MPR_March2562_4687poi.pdf.
- บริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติ. (2561). ข้อผิดพลาดทางการเงินในแต่ละช่วงวัย รู้ก่อนแก้ไขทัน. เรียกใช้เมื่อ 3 มกราคม 2565 จาก <https://www.ncb.co.th/fin-knowledge/money-management-style-geny>.
- วรเวศม์ สุวรรณระดา. (2552). ปัญหาเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2557). ปฏิรูปบำนาญภาคีรัฐ : ก้าวสู่สังคมสูงวัยด้วยบำนาญอันมั่นคงและระบบการคลังที่ยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2556). ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันคีนันแห่งเอเชีย. (2558). รายงานวิจัย คนไทยก้าวไกล ใส่ใจการเงิน2558. เรียกใช้เมื่อ 3 มกราคม 2565 จาก https://thaipublica.org/wp-content/uploads/2015/03/1.Citi-LIFT-FL-Research-Report-THAI_Draft.pdf.
- สীবวงศ์ กาพวงศ์. (2559). การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในทศวรรษหน้า = HR in the next decade. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.